

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ**

(Πολιτική Έφεση Αρ. 421/2016)

2 Απριλίου, 2026

[ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, ΔΑΥΙΔ, Δ/στές]

1. ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
2. ΑΡΙΣΤΟΥΛΛΑ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
3. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
4. ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Εφεσείοντες/ Εναγόμενοι,

v.

ERB CYPRIALIFE LIMITED
(ΠΡΩΗΝ CNP CYPRIALIFE LTD)

Εφεσίβλητης/ Ενάγουσας.

Γ. Πασιάς για Φοίβος, Χρίστος Κληρίδης & Συνεργάτες ΔΕΠΕ, για τους Εφεσείοντες.

Λ. Ασραίου (κα) με Χρ. Αργυρού (κα) για ΤΑΣΣΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΕΠΕ, για την Εφεσίβλητη.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Π.: Η Απόφαση είναι ομόφωνη, θα απαγγελθεί από τη Δικαστή Δημητριάδου-Ανδρέου.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, Δ.: Αντικείμενο της παρούσας Έφεσης είναι η πρωτόδικη Απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, ημερ. 3/11/2016, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της Αγωγής υπ' αρ. 6492/2009. Με την εν λόγω Απόφαση επιδικάστηκε υπέρ της Εφεσίβλητης/Ενάγουσας και εναντίον των Εφεσειόντων/Εναγομένων 1, 2, 3 και 4, ομού και κεχωρισμένως, το ποσό των €43.402,16, πλέον νόμιμο τόκο επί του ποσού αυτού από την ημερομηνία καταχώρισης της αγωγής στις 4/11/2009 μέχρι εξοφλήσεως, πλέον έξοδα, συν Φ.Π.Α.

Τα αδιαμφισβήτητα γεγονότα της υπόθεσης που οδήγησαν στην επίδικη διαφορά μπορούν να συνοψιστούν ως ακολούθως:

Η Εφεσίβλητη, εταιρεία ασχολούμενη με την παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών και άλλων συναφών εργασιών και δραστηριοτήτων, δυνάμει εγγράφων Συμφωνιών, ημερ. 16/3/2006, ήτοι, τη Σύμβαση Ασφαλιστικού Συμβούλου, **Τεκμήριο 2**, (εφεξής «η Σ.Α.Σ.»), και τη Συμφωνία

Οικονομικής Ενίσχυσης, **Τεκμήριο 3**, (εφεξής «η Σ.Ο.Ε.»), για την οποία υπεγράφη Εγγυητήριο Έγγραφο από τους Εφεσείοντες 2, 3 και 4, διόρισε τον Εφεσείοντα 1 ως ασφαλιστικό διαμεσολαβητή και/ή αντιπρόσωπο και ως διευθυντή υποκαταστήματος.

Η Σ.Α.Σ. προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) Η Εφεσίβλητη σε αντάλλαγμα των υπηρεσιών του Εφεσείοντα 1 θα του κατέβαλλε συμφωνημένες προμήθειες και/ή οικονομική ενίσχυση και/ή επιδόματα (βλ. **Όρους 7** και **10**).

(β) Ο Εφεσείοντας 1 θα κατέβαλλε προς την Εφεσίβλητη όλα τα ασφάλιστρα που θα εισέπραττε από τους πελάτες της Εφεσίβλητης δυνάμει ασφαλιστικών συμβολαίων (βλ. **Όρο 4**).

(γ) Η συμφωνία θα ήταν για ακαθόριστη περίοδο και θα μπορούσε να τερματιστεί, μεταξύ άλλων, εφόσον οποιοσδήποτε από τους συμβαλλόμενους έδινε προς τον άλλο 15 μέρες σχετική γραπτή ειδοποίηση (βλ. **Όρο 11**).

Ο Εφεσείοντας 1 δεσμεύτηκε ότι, μεταξύ άλλων, κατά τη διάρκεια της ισχύος της Σύμβασης θα:

(α) Αποκτούσε οποιαδήποτε άδεια ή συγκατάθεση αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων του, ώστε να τηρούνται οποιοιδήποτε κανονισμοί

και να τηρεί οποιουσδήποτε κανονισμούς, νομοθετικούς ή μη, που επηρεάζουν τις δραστηριότητες του, συμπεριλαμβανομένων και των κανονισμών εγγραφής και άδειας Ασφαλιστικού Συμβούλου.

(β) Θα τηρούσε την πιο πάνω άδεια σε ισχύ και θα παρουσίαζε το έντυπο της άδειας για έλεγχο από την εταιρεία όποτε του ζητείτο (βλ. **Όρο 5**).

Η Εφεσίβλητη, στο πλαίσιο οικονομικής βοήθειας του Εφεσείοντα 1, είχε καταρτίσει και τη Συμφωνία Σ.Ο.Ε., με την οποία είχαν συμφωνηθεί μεταξύ των δύο πλευρών συγκεκριμένα επίπεδα παραγωγής και/ή εισπραξης ασφαλιστρών στο πλαίσιο των υπηρεσιών του Εφεσείοντα 1 ως Ασφαλιστικού Συμβούλου. Περιλαμβάνετο στην εν λόγω Συμφωνία υποχρέωση της Εφεσίβλητης όπως καταβάλλει στον Εφεσείοντα 1 τη λεγόμενη «υπερπρομήθεια», η οποία θα υπολογιζέτο με βάση τα συμφωνημένα επίπεδα παραγωγής και θα προπληρώνετο με 24 μηνιαίες δόσεις με πίστωση του λογαριασμού του Εφεσείοντα κάθε μήνα με το ποσό των Λ.Κ.2.000. Διαλαμβάνετο, επίσης, ότι, σε περίπτωση μη επίτευξης της συμφωνηθείσας παραγωγής, ο λογαριασμός του Εφεσείοντα 1 θα χρεωνόταν με το ανάλογο υπόλοιπο. Σε περίπτωση δε μη επίτευξης της συμφωνηθείσας παραγωγής, η Εφεσίβλητη διατηρούσε το δικαίωμα να σταματήσει τη Σ.Ο.Ε. και, σε περίπτωση τερματισμού της Συμφωνίας για οποιοδήποτε λόγο, τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο σε βάρος του Εφεσείοντα 1

θα μεταφερόταν στον επόμενο μήνα σε λογαριασμό δανείου και θα ήταν άμεσα απαιτητό.

Πριν την υπογραφή των ως άνω Συμφωνιών, ο Εφεσείοντας 1 είχε διοριστεί και εργαζόταν από το Μάρτη του 2002 μέχρι και τις 15/1/2006, που τερμάτισε τις υπηρεσίες του, ως Περιφερειακός Διευθυντής στην ασφαλιστική εταιρεία ΜΙΝΕΡΒΑ στην Πάφο.

Για την εν λόγω ασφαλιστική εταιρεία (ΜΙΝΕΡΒΑ), ο Εναγόμενος /Εφεσείοντας 1 είχε εξασφαλίσει Πιστοποιητικό Εγγραφής Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή και είχε εγγραφεί ως Ασφαλιστικός Σύμβουλος στον Κλάδο Γενικής Φύσεως και στον Κλάδο Ζωής για την περίοδο 11/7/2005 μέχρι 10/7/2008 (**Τεκμήριο 9**).

Κατόπιν πρότασης του τότε Διευθυντή Πωλήσεων της Εφεσίβλητης, ο οποίος γνώριζε τον Εφεσείοντα 1, μετά που ο Εφεσείοντας 1 τερμάτισε τη συνεργασία του με την ΜΙΝΕΡΒΑ στις 15/1/2006 και, αφού υπέβαλε αίτηση στην Εφεσίβλητη για συνεργασία, υπεγράφησαν μεταξύ των διαδίκων, ως ήδη πιο πάνω έχει αναφερθεί, στις 16/3/2006, οι πιο πάνω αναφερόμενες έγγραφες Συμφωνίες.

Με την υπογραφή των δύο Συμφωνιών ο Εφεσείοντας 1 έλαβε από την Εφεσίβλητη ως χρηματοδότηση διάφορα χρηματικά ποσά που ανήλθαν σε €47.840,84 (**Τεκμήριο 7**).

Κατά την περίοδο του Μαρτίου 2006 μέχρι τον Οκτώβριο 2007 ο Εφεσείοντας 1 εισέπραξε προμήθειες ύψους €4.733,83, ποσό το οποίο πιστώθηκε στο λογαριασμό του έναντι του οφειλόμενου από αυτόν ποσού προς την Εφεσίβλητη.

Η διαφορά μεταξύ των διαδίκων προέκυψε όταν η Εφεσίβλητη με επιστολή της ημερ. 2/10/2007 προς τον Εφεσείοντα 1, **Τεκμήριο 4**, τερμάτισε τη μεταξύ τους συμφωνία Σ.Α.Σ. από τις 17/10/2007. Οι ακριβείς λόγοι του τερματισμού, ως καθορίστηκαν στην εν λόγω επιστολή, συνίσταντο (1) στη μη εξασφάλιση της εγγραφής του Εφεσείοντα 1 στο Μητρώο Εγγραφής Ασφαλιστικών Συμβούλων που τηρεί το γραφείο Εφόρου Ασφαλίσεων, όπως προβλέπεται από τον **περί της Ασκήσεως Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμο του 2002, Ν. 35(1)/2002**, ως τροποποιήθηκε, και (2) λόγω μη κάλυψης των στόχων παραγωγής και στρατολόγησης της ομάδας στη βάση της Σ.Ο.Ε., καθώς και την «Πολιτική Πωλήσεων».

Η Ενάγουσα/Εφεσίβλητη καταχώρισε Αγωγή με την οποία αξίωσε από τους Εναγόμενους/Εφεσείοντες το ποσό των €43.402,17 ως οφειλόμενο υπόλοιπο του Εναγόμενου 1/Εφεσείοντα δυνάμει των Συμφωνιών Συνεργασίας και Οικονομικής Ενίσχυσης κατά την ημερομηνία τερματισμού των επίδικων Συμφωνιών.

Ανάμεσα στα ζητήματα που είχαν εγερθεί από πλευράς των Εναγομένων/Εφεσεϊόντων ήταν και η θέση ότι οι επίδικες Συμβάσεις ήταν εξ υπαρχής άκυρες καθότι, όπως υποστηρίχθηκε, κατά το χρόνο υπογραφής τους ο Εναγόμενος 1/Εφεσεϊών δεν κατείχε άδεια ασφαλιστικού συμβούλου.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απορρίπτοντας την πιο πάνω θέση ως στερούμενη *«πραγματικού και νομικού στηρίγματος και βάθρου»*, παρέπεμψε στο **Τεκμήριο 9**, Πιστοποιητικό Εγγραφής Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή, ημερ. 11/7/20025, σημειώνοντας ότι από αυτό προέκυπτε ότι ο Εναγόμενος 1 κατείχε άδεια ασφαλιστικού συμβούλου για την περίοδο 11/7/2005 έως 10/7/2008, άσχετα αν ήταν για λογαριασμό της εταιρείας ΜΙΝΕΡΒΑ κάτι που, ως επεσήμανε, καταδείκνυε ότι πληρούσε τις προϋποθέσεις εγγραφής ως ασφαλιστικός σύμβουλος όταν οι

επίδικες Συμβάσεις είχαν υπογραφεί στις 16/3/2006 και καθ' ον χρόνο ήταν σε ισχύ η άδεια του Εναγόμενου 1 ως ασφαλιστικού συμβούλου.

Η πρωτόδικη δικαστική κρίση και κατάληξη, αντικείμενο της υπό συζήτηση Έφεσης, προσβάλλεται από τους Εφεσείοντες, μετά την απόσυρση των **Λόγων Έφεσης 2, 3, 4, 5, 9 και 10**, με **πέντε** συνολικά **Λόγους Έφεσης**, ήτοι τους **Λόγους Έφεσης 1, 6, 7, 8 και 11**.

Με το **Λόγο Έφεσης 1** προβάλλεται ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε ότι ο Εφεσείοντας 1 κατείχε άδεια ασφαλιστικού διαμεσολαβητή με άλλη εταιρεία, την ΜΙΝΕΡΒΑ, η οποία βρισκόταν σε ισχύ κατά τον επίδικο χρόνο. Μέσω του **Λόγου Έφεσης 6** προσβάλλεται ως λανθασμένη η κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι οι επίδικες Συμβάσεις δεν ήταν παράνομες στη βάση του ότι, κατά τον ουσιώδη χρόνο, ο Εφεσείοντας 1 δεν ήταν κάτοχος των απαραίτητων αδειών και, συνεπώς, ως προβάλλεται, η Εφεσίβλητη δεν μπορούσε να διεκδικήσει δυνάμει των συμφωνηθέντων οποιοδήποτε ποσό, καθώς και ότι η ίδια, ενεργώντας με πλήρη γνώση, συμμετείχε στην παρανομία. Με το **Λόγο Έφεσης 7** προκρίνεται ως λανθασμένη η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου για επιστροφή των καταβληθέντων ποσών είτε δυνάμει των συμβάσεων, είτε στη βάση του αδικαιολόγητου πλουτισμού, ενώ με το **Λόγο Έφεσης 8**

προβάλλεται ότι, στην προκείμενη περίπτωση, δεν συνέτρεχαν οι κανόνες και οι αρχές για επιστροφή δυνάμει αδικαιολόγητου πλουτισμού. Με το **Λόγο Έφεσης 11** προσβάλλεται ως εσφαλμένη η απόδοση από το πρωτόδικο Δικαστήριο ευθύνης στους εγγυητές Εφεσείοντες 2, 3 και 4 καθότι, ως προβάλλεται, οι συμβάσεις ήταν άκυρες και/ή εγένοντο στη βάση έκδοσης αδειών, κάτι που δεν επετεύχθη. Προβάλλεται, επίσης, ότι οι όροι εγγύησης δεν κάλυπταν την περίπτωση οποιασδήποτε ευθύνης για τη μη εξασφάλιση άδειας ασφαλιστή και/ή διαμεσολαβητή.

Οι Εφεσείοντες στο πλαίσιο προώθησης του **Λόγου Έφεσης 1** αλλά και του **Λόγου Έφεσης 6** υποστήριξαν ότι κατά το στάδιο υπογραφής των επίδικων Συμφωνιών στις 16/3/2006 δεν ήταν σε ισχύ η άδεια ασφαλιστικού συμβούλου του Εφεσείοντα 1, λόγω του τερματισμού των υπηρεσιών του στην ασφαλιστική εταιρεία ΜΙΝΕΡΒΑ στις 15/1/2006.

Οι σχετικές με την υπό συζήτηση υπόθεση διατάξεις του **περί της Ασκήσεως Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2002, Ν. 35(Ι)/2002**, εντοπίζονται στο **Μέρος XII** υπό τον τίτλο «*Εργασίες Διαμεσολάβησης στον Ασφαλιστικό Τομέα*». Για σκοπούς εξέτασης των ζητημάτων που εγείρονται κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν από την πιο πάνω νομοθεσία τα ακόλουθα:

Με βάση το **Άρθρο 164(1)** του **Ν. 35(Ι)/2002** προκύπτει ότι εργασίες διαμεσολάβησης δύνανται να ασκούν μόνο ασφαλιστικοί σύμβουλοι που είναι εγγεγραμμένοι στο αντίστοιχο Μητρώο κατά τα οριζόμενα στο **Άρθρο 170** του **Νόμου**. Προκειμένου, δε, περί φυσικών προσώπων τηρούνται στην Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών του Υπουργείου Οικονομικών διάφορα Μητρώα εγγραφής προσώπων που ασκούν εργασίες διαμεσολάβησης και στα οποία Μητρώα περιλαμβάνεται και το Μητρώο Ασφαλιστικών Συμβούλων¹.

Σύμφωνα με το **Άρθρο 175(3)** του **Ν. 35(Ι)/2002**, η αίτηση για εγγραφή φυσικού προσώπου σε ένα από τα οικεία Μητρώα που προβλέπονται στο **Άρθρο 170** του ίδιου **Νόμου**, υποβάλλεται από τα φυσικά πρόσωπα που αιτούνται την εγγραφή τους στο αντίστοιχο Μητρώο και συνοδεύεται από δήλωση της ασφαλιστικής επιχείρησης, για λογαριασμό της οποίας θα

---

¹ 170.- (1) Στην Υπηρεσία τηρούνται τα ακόλουθα Μητρώα εγγραφής προσώπων, τα οποία ασκούν εργασίες διαμεσολάβησης-

(α) Προκειμένου περί φυσικών προσώπων-

- (i) Μητρώο Ασφαλιστικών Πρακτόρων·
- (ii) Μητρώο Μεσιτών Ασφαλίσεων·
- (iii) Μητρώο Ασφαλιστικών Μεσαζόντων·
- (iv) Μητρώο Ασφαλιστικών Συμβούλων·
- (v) Μητρώο Συνδεδεμένων Ασφαλιστικών Συμβούλων.

ενεργεί το αιτούμενο την εγγραφή του φυσικό πρόσωπο ότι συμφωνεί με την προτεινόμενη εγγραφή.

Το **Άρθρο 175(3)(α)** διαλαμβάνει συναφώς τα ακόλουθα:

«175(3) Με την επιφύλαξη του εδαφίου (4), η αίτηση προς εγγραφή φυσικών προσώπων σε ένα από τα οικεία Μητρώα, υποβάλλεται από τα αιτούμενα την εγγραφή τους στο αντίστοιχο Μητρώο φυσικά πρόσωπα και συνοδεύεται:

(α) Προκειμένου περί εγγραφής στο Μητρώο Ασφαλιστικών Πρακτόρων ή στο Μητρώο Ασφαλιστικών Συμβούλων από δήλωση της ασφαλιστικής επιχείρησης, για λογαριασμό της οποίας θα ενεργεί το αιτούμενο την εγγραφή του φυσικό πρόσωπο ότι συμφωνεί με την προτεινόμενη εγγραφή.»

(Ο τονισμός είναι του παρόντος Δικαστηρίου)

Για την άσκηση εργασιών διαμεσολάβησης απαιτείται η προηγούμενη σύναψη συμβάσεως διαμεσολάβησης, που στην επίδικη περίπτωση αφορούσε σε σύμβαση ασφαλιστικού συμβούλου, σύμφωνα με το **Άρθρο 169(1)** του **Ν. 35(Ι)/2002**, που προνοεί ως ακολούθως:

«169. (1) Για την άσκηση εργασιών διαμεσολάβησης, εκτός από την άσκηση εργασιών μεσίτη ασφαλίσεων, απαιτείται η προηγούμενη σύναψη συμβάσεως διαμεσολάβησης, η οποία, ανάλογα με την περίπτωση, αναφέρεται στον παρόντα Νόμο ως:

- (α) Σύμβαση ασφαλιστικού πράκτορα ή
- (β) σύμβαση ασφαλιστικού μεσάζοντα ή
- (γ) σύμβαση ασφαλιστικού συμβούλου ή
- (δ) σύμβαση συνδεδεμένου ασφαλιστικού συμβούλου.»

(Ο τονισμός είναι του παρόντος Δικαστηρίου)

Προβλέπεται δε στο **Άρθρο 169(4)** ότι η σύμβαση διαμεσολάβησης τίθεται σε ισχύ, όσον αφορά την άσκηση των εργασιών διαμεσολάβησης, από την ημερομηνία εγγραφής του προσώπου που θα ασκεί τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης, σε ένα από τα Μητρώα του **Άρθρου 170** του **Νόμου**. Με την επιφύλαξη δε, αμέσως μετά στο ίδιο Άρθρο, πως εάν κατά την κατάρτιση της σύμβασης διαμεσολάβησης, το πρόσωπο που θα ασκεί τις εργασίες διαμεσολάβησης είναι ήδη εγγεγραμμένο σε ένα από τα Μητρώα του **Άρθρου 170** του **Νόμου**, τότε η σύμβαση διαμεσολάβησης τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία καταχώρισης στο σχετικό Μητρώο της δήλωσης του προσώπου για λογαριασμό του οποίου θα ασκούνται οι εργασίες διαμεσολάβησης².

---

² 169.(4) Η σύμβαση διαμεσολάβησης τίθεται σε ισχύ, όσον αφορά την άσκηση εργασιών διαμεσολάβησης, από την ημερομηνία εγγραφής του προσώπου που θα ασκεί τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης σε ένα από τα Μητρώα του άρθρου 170 του Νόμου:

Νοείται ότι, εάν κατά την κατάρτιση της σύμβασης διαμεσολάβησης, το πρόσωπο που θα ασκεί τις εργασίες διαμεσολάβησης είναι ήδη εγγεγραμμένο σε ένα από τα Μητρώα του άρθρου 170 του Νόμου, τότε η σύμβαση διαμεσολάβησης τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία καταχώρισης στο σχετικό Μητρώο της δήλωσης του προσώπου για λογαριασμό του οποίου θα ασκούνται οι εργασίες διαμεσολάβησης.

Στο Νόμο διαλαμβάνεται, επίσης, στο **Άρθρο 189(1)** ότι «Ασφαλιστική επιχείρηση, η οποία εν γνώσει χρησιμοποιεί για την άσκηση εργασιών διαμεσολάβησης, πρόσωπο το οποίο δεν είναι εγγεγραμμένο στο ανάλογο για τις εργασίες αυτές Μητρώο του άρθρου 170 του Νόμου, διαπράττει ποινικό αδίκημα τιμωρούμενο με χρηματική ποινή μέχρι είκοσι χιλιάδων λιρών».

Ως προκύπτει από τις πιο πάνω νομοθετικές διατάξεις, για να έχει τη δυνατότητα ένας ασφαλιστής να συνεργάζεται και να ενεργεί για μια συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία, θα πρέπει η εγγραφή του στο σχετικό Μητρώο ως ασφαλιστικός σύμβουλος να αφορά τη συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία για την οποία θα ενεργεί. Εξ ου και η αίτηση που υποβάλλεται προς τον Έφορο Ασφαλίσεων για εγγραφή φυσικού προσώπου στο Μητρώο Ασφαλιστικών Συμβούλων, συμφώνως των όσων διαλαμβάνονται στο **Άρθρο 175(3)(α)** του **Νόμου**, θα πρέπει να συνοδεύεται από δήλωση της ασφαλιστικής επιχείρησης για λογαριασμό της οποίας θα ενεργεί το αιτούμενο την εγγραφή του φυσικό πρόσωπο ότι συμφωνεί με την προτεινόμενη εγγραφή.³

---

³ 175.- (1) Η αίτηση για εγγραφή φυσικού ή νομικού προσώπου σε ένα από τα τηρούμενα δυνάμει των διατάξεων των παραγράφων (α) και (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 170 του Νόμου Μητρώα, υποβάλλεται στον Έφορο εγγράφως, κατά τον καθορισμένο τύπο. Με την αίτηση συνυποβάλλονται τα κατά περίπτωση καθορισμένα με Κανονισμούς έγγραφα και καταβάλλεται το κατά περίπτωση καθορισμένο τέλος.

(2) Ο Έφορος δύναται οποτεδήποτε μετά την υποβολή της αιτήσεως να απαιτήσει την προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων που κρίνει αναγκαία για την εξέταση της αιτήσεως.

Η θέση των Εφεσειόντων ότι με τον τερματισμό της συνεργασίας του Εναγόμενου 1/Εφεσείοντα με την ασφαλιστική εταιρεία ΜΙΝΕΡΒΑ «αδρανοποιήθηκε και/ή ακυρώθηκε η εγγραφή του ως Ασφαλιστικός Σύμβουλος», είναι ορθή. Για να δικαιούτο ο Εφεσείοντας 1 να ασκούσε διαμεσολαβητικές εργασίες για λογαριασμό της Εφεσίβλητης έπρεπε απαραίτητως, προτού τις ασκήσει, να είχε εγγραφεί στο σχετικό Μητρώο συγκεκριμένα για την Εφεσίβλητη. Ή για να το θέσουμε με περισσότερη ακρίβεια, να είχε εξασφαλίσει, από τον Έφορο, Πιστοποιητικό Εγγραφής ως ασφαλιστικός σύμβουλος της Εφεσίβλητης. Το γεγονός ότι ο Εφεσείοντας 1 κατείχε Πιστοποιητικό Εγγραφής Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή, το **Τεκμήριο 9**, στο οποίο αναγράφεται ότι τούτο ίσχυε μέχρι την 10/7/2008 ουδόλως διαφοροποιεί τα ως άνω δεδομένα. Όπως ορθώς ετέθη από μέρος των Εφεσειόντων, το εν λόγω έγγραφο αποτελούσε απλώς απόδειξη του ότι αυτός ήταν προσοντούχος και/ή ότι δύνατο να εγγραφεί στο Μητρώο.

---

(3) Με την επιφύλαξη του εδαφίου (4), η αίτηση προς εγγραφή φυσικών προσώπων σε ένα από τα οικεία Μητρώα, υποβάλλεται από τα αιτούμενα την εγγραφή τους στο αντίστοιχο Μητρώο φυσικά πρόσωπα και συνοδεύεται:

(α) **Προκειμένου περί εγγραφής** στο Μητρώο Ασφαλιστικών Πρακτόρων ή στο Μητρώο Ασφαλιστικών Συμβούλων από δήλωση της ασφαλιστικής επιχείρησης, για λογαριασμό της οποίας θα ενεργεί το αιτούμενο την εγγραφή του φυσικό πρόσωπο ότι συμφωνεί με την προτεινόμενη εγγραφή,

.....

Παρεμβάλλεται στο σημείο αυτό πως, όπως προέκυψε από τη μαρτυρία ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου η οποία δεν αμφισβητήθηκε, στις 12/5/2006 υπεβλήθη από τον Εναγόμενο 1/Εφεσείοντα Αίτηση στον Έφορο Ασφαλίσεων για εγγραφή του ως Ασφαλιστικού Συμβούλου στο σχετικό Μητρώο του Νόμου για λογαριασμό της Εφεσίβλητης (**Τεκμήριο 10**). Της Αίτησης αυτής είχε προηγηθεί επιστολή του Εφόρου Ασφαλίσεων προς τον Εφεσείοντα 1, ημερ. 7/4/2006, (**Τεκμήριο 11**), με την οποία τον ενημέρωνε για την ύπαρξη οικονομικής απαίτησης από μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας ΜΙΝΕΡΒΑ για το ποσό των Λ.Κ. 76.498, 51 και τον καλούσε να δώσει εξηγήσεις. Ο Εφεσείοντας 1 με επιστολή του ημερ. 12/5/2006, (μέρος του **Τεκμηρίου 22**), απάντησε ότι θα ενημέρωνε τον Έφορο το γρηγορότερο δυνατό. Ο Έφορος με επιστολή του ημερ. 1/8/2006 του απέστειλε σχετική αναλυτική κατάσταση για την οικονομική οφειλή προς την ΜΙΝΕΡΒΑ (μέρος του **Τεκμηρίου 22**), και τον καλούσε όπως προβεί σε σχετικό έλεγχο και να δώσει τις εξηγήσεις του χωρίς καθυστέρηση. Ο Εφεσείων με επιστολή του ημερ. 20/11/2006 (**Τεκμήρια 12 και 18**) απαντώντας στον Έφορο έδωσε τις δικές του εξηγήσεις αναφορικά με τη διαφορά που είχε προκύψει με την ΜΙΝΕΡΒΑ. Ακολούθησε ακόμη μια επιστολή του Εφεσείοντα προς τον Έφορο ημερ. 22/11/2006 (μέρος του **Τεκμηρίου 22**), στην οποία, αφού αναφέρετο σε επίσκεψη του στο γραφείο του Εφόρου και στην προσκόμιση διαφόρων

εγγράφων και δικαιολογητικών, κατέγραφε ότι ανέμενε ότι με αυτά θα είχε θετική απόφαση από τον Έφορο.

Ο Εφεσείοντας 1 με επιστολή του ημερ. 16/7/2007 (**Τεκμήριο 13**), αφού αναφέρετο στην εκκρεμότητα που παρουσίαζε η Αίτηση του μέχρι εκείνη την ημερομηνία, παρακαλούσε τον Έφορο όπως εγκρίνει την εγγραφή του στο Μητρώο Ασφαλιστικών Συμβούλων.

Από πλευράς Εφεσείοντων, υποστηρίχθηκε, επίσης, πως η σύμβαση διαμεσολάβησης σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε να τεθεί σε ισχύ χωρίς την έγκριση του Εφόρου η οποία, ως διεφάνη, εν προκειμένω δεν δόθηκε ποτέ. *«Το ορθό»*, όπως ισχυρίστηκαν, *«θα ήταν τα συμβαλλόμενα μέρη, μετά την υπογραφή των επίδικων συμφωνιών, να αναμένουν την απάντηση του Εφόρου Ασφαλίσεων επί της αιτήσεως που υποβλήθηκε, προτού προχωρήσουν στην εκτέλεση τους»*.

Αποτέλεσε κοινό έδαφος ότι, στην υπό συζήτηση περίπτωση, δεν είχε καταστεί εφικτό για τον Εφεσείοντα 1 να εξασφαλίσει από τον Έφορο Ασφαλίσεων εγγραφή για λογαριασμό της Εφεσίβλητης. Επιπλέον, ως προέκυψε από την αδιαμφισβήτητη μαρτυρία, οι επίδικες Συμφωνίες τέθηκαν σε ισχύ εν γνώσει και των δύο πλευρών ότι εκκρεμούσε η

απάντηση και/ή η έγκριση του Εφόρου Ασφαλίσεων επί της αιτήσεως του Εφεσείοντα 1 η οποία είχε υποβληθεί στις 12/5/2006. Τούτο, παρά το γεγονός, ως προκύπτει από την προσαχθείσα μαρτυρία, ότι μετά την υπογραφή των επίδικων Συμφωνιών και κατ' εφαρμογή τους καταβλήθηκαν προς τον Εφεσείοντα 1 από την Εφεσίβλητη ποσά, καθώς και ότι ο Εφεσείοντας 1 προέβη σε εργασίες διαμεσολάβησης.

Επιπλέον σημαντικό είναι το γεγονός ότι η Εφεσίβλητη γνώριζε ότι η εγγραφή του Εφεσείοντα 1 και το Πιστοποιητικό Εγγραφής που κατείχε αφορούσε την ασφαλιστική εταιρεία ΜΙΝΕΡΒΑ και όχι την Εφεσίβλητη. Απόλυτα σχετικό είναι το ακόλουθο απόσπασμα από τα πρακτικά ημερ. 3/3/2016 κατά την αντεξέταση της Ανδρούλλας Αριστοδήμου, Μ.Ε.1, Προϊστάμενης Υποστήριξης Πωλήσεων στην Εφεσίβλητη από το 2000:

«Ε. Κυρία μάρτυς, σας υποβάλλω ότι η ενάγουσα γνώριζε ότι η άδεια του εναγόμενου 1, την οποία έχετε εσείς καταθέσει προ ολίγου ως Τεκμήριο, και συγκεκριμένα ως Τεκμήριο 9, αφορούσε τη Μινέρβα και όχι την ενάγουσα.

Α. Βέβαια, αφού ήταν πριν να έρθει στην εταιρεία μας που ίσχυε **και ίσχυε για τη συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία που συνεργαζόταν στον ουσιώδη χρόνο που εκδόθηκε η άδεια⁴.**»

---

⁴ Ο τονισμός είναι δικός μας.

Με δεδομένο ότι δεν είχε ακολουθήσει, στην προκείμενη περίπτωση, οποιαδήποτε επιστολή του Εφόρου με την οποία να του γνωστοποιείται ότι η υποβληθείσα από αυτόν αίτηση για εγγραφή είχε εγκριθεί και, συνεπώς, ότι έχει εγγραφεί ως Ασφαλιστικός Διαμεσολαβητής της Εφεσίβλητης και ότι είχε διενεργηθεί η εγγραφή του στο αντίστοιχο Μητρώο του Νόμου, καταλήγουμε, σε συμφωνία με τα όσα σχετικά υποστηρίχθηκαν από την Εφεσίβλητη, πως ο Εφεσεΐοντας 1 δεν θα μπορούσε να ασκεί διαμεσολαβητικές εργασίες για λογαριασμό της Εφεσίβλητης.

Ως αποτέλεσμα όσων πιο πάνω έχουν εκτεθεί, ο **Λόγος Έφεσης 1** είναι βάσιμος και **επιτυγχάνει**.

Με δεδομένο ότι οι **Λόγοι Έφεσης 6, 7 και 8** πραγματεύονται τα περί παρανομίας και ακυρότητας των επίδικων Συμβάσεων, καθώς και του εσφαλμένου, ως προβάλλεται, συμπεράσματος του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η Εφεσίβλητη δικαιούτο την επιστροφή των ποσών που είχαν δοθεί στον Εφεσεΐοντα 1 κατ' εφαρμογή των Συμφωνιών, κρίνεται σκόπιμο όπως και οι τρεις εξετασθούν μαζί.

Η Εφεσίβλητη, αφού επεσήμανε ότι στην υπό συζήτηση περίπτωση δεν είχε δικογραφηθεί στην Υπεράσπιση των Εναγομένων, ούτε είχε προβληθεί

ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου το ζήτημα της παρανομίας, ό,τι ουσιαστικά επιχειρείται από μέρους των Εφεσείόντων είναι η αυτεπάγγελτη εξέταση από το Δικαστήριο της κατ' ισχυρισμό παρανομίας των επίδικων Συμφωνιών.

Είναι νομολογημένο πως η υπεράσπιση της παρανομίας θα πρέπει να εγείρεται ρητά στη δικογραφία προς ικανοποίηση και των επιταγών της **Δ.19. Θ.13⁵**, των **Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας**, ως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο. Η ορθή δικογράφηση, όπως αναφέρεται και στο Σύγγραμμα *Bullen & Leake & Jacob's: Precedents of Pleadings* 12η έκδ. σελ. 1106, επιβάλλει να καταγράφονται ρητά τα γεγονότα που οδηγούν στην παρανομία και να αναδεικνύονται τα δεδομένα εκείνα που καθιστούν το σκοπό παράνομο. Ωστόσο, εάν η παρανομία προκύπτει κατά έκδηλο τρόπο από την ίδια τη σύμβαση ή τα γεγονότα που την περιβάλλουν, τότε σύμφωνα και με την απόφαση **Ιωάννου κ.ά. v. Μουσκαλλή κ.ά. (1997) 1 A.A.Δ. 1595** (δέστε και **Snell v. Unity Finance Ltd [1963] 3 All E.R. 50**), «*Η αυτεπάγγελτη εξέταση από το Δικαστήριο παρανομίας που παρουσιάζεται*

---

⁵ **13.** *The defendant or plaintiff, as the case may be, must raise by his pleading all matters which show the action or counterclaim not to be maintainable, or that the transaction is either void or voidable in point of law, and all such grounds of defence or reply, as the case may be, as if not raised would be likely to take the opposite party by surprise, or would raise issues of fact not arising out of the preceding pleadings as, for instance, fraud, prescription or limitation of time, release, payment, performance, or facts showing illegality of any kind, or rendering the claim or counter-claim unenforceable.*

ενώπιου του αποτελεί δικαστικό καθήκον, το οποίο απορρέει από την εγγενή φύση της λειτουργίας του ως φύλακας της εφαρμογής του νόμου, που είναι ο πυρήνας της δικαστικής λειτουργίας».

Όπως προκύπτει από τις επίδικες Συμβάσεις στους βασικούς όρους των οποίων έγινε αναφορά ανωτέρω σε συνάρτηση και με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις οι οποίες και αυτές έχουν παρατεθεί, ενώ η συνομολόγηση των εν λόγω Συμβάσεων κατά την ημερομηνία που αυτές είχαν συναφθεί δεν ήταν παράνομη, η εκτέλεση τους προϋπόθετε πως ο Εφεσείοντας 1 θα έπρεπε απαραίτητως να είχε διεκπεραιώσει προηγουμένως την εγγραφή του στο αντίστοιχο Μητρώο του **Άρθρου 170** του **Νόμου** για λογαριασμό της Εφεσίβλητης. Εν ολίγοις, ο Εφεσείοντας 1 δεν θα είχε δικαίωμα να ασκεί διαδικασίες και/ή εργασίες διαμεσολάβησης για λογαριασμό της Εφεσίβλητης χωρίς να έχει εγγραφεί στο Μητρώο. Με βάση την αδιαμφισβήτητη μαρτυρία, ως ήδη πιο πάνω έχει εκτεθεί, μετά την υπογραφή των επίδικων Συμφωνιών και κατ' εφαρμογή τους καταβλήθηκαν στον Εφεσείοντα διάφορα ποσά και αυτός προέβη σε εργασίες διαμεσολάβησης εκ μέρους και για λογαριασμό της Εφεσίβλητης. Συνεπώς, χωρίς να αναμένεται η απάντηση του Εφόρου στην Αίτηση που ο Εφεσείοντας 1 είχε υποβάλει για εγγραφή, τα μέρη είχαν ήδη ξεκινήσει με την εκτέλεση των επίδικων Συμφωνιών κατά παράβαση των

όσων διαλαμβάνονται στο σχετικό Νόμο, **N. 35 (I)/2002**. Επισημαίνεται δε ότι η Σ.Ο.Ε. ήταν άμεσα συναρτημένη με την παραγωγή ασφαλίσεων που σημαίνει ότι η Εφεσίβλητη, εν γνώσει της, επέτρεψε στον Εφεσίοντα 1 να ασκεί εργασίες διαμεσολάβησης και άρα να έχει παραγωγή βάση της οποίας τον πλήρωνε.

Το ότι η Εφεσίβλητη ενήργησε με πλήρη γνώση όλων των γεγονότων προκύπτει σαφέστατα από την ίδια τη μαρτυρία που προσκομίστηκε από τους μάρτυρες της, Μ.Ε.1 και Μ.Ε.2. Τα πιο κάτω αποσπάσματα από τα πρακτικά είναι ενδεικτικά:

«Ε. Κυρία Αριστοδήμου, μήπως γνωρίζετε για ποιο λόγο υπήρξε καθυστέρηση για τερματισμό της συνεργασίας του εναγόμενου 1 με την ενάγουσα εταιρεία;

Α. Βασικά ήταν ότι υπήρχαν υποσχέσεις ότι θα έπαιρνε τελικά την άδεια εξασκήσεως του επαγγέλματος. Είχε διάφορες διαβουλεύσεις με την έφορο ασφαλίσεως, οπότε εμείς **του δίναμε πίστωση χρόνου** για να μπορέσει να την εξασφαλίσει.»⁶

(Βλ. σελίδα 6 από τα Πρακτικά ημερ. 9/2/2016)

«Ε. Κυρία μάρτυς, σας υποβάλλω ότι η ενάγουσα γνώριζε ότι η άδεια του εναγόμενου 1, την οποία έχετε εσείς καταθέσει προ ολίγου ως Τεκμήριο, και συγκεκριμένα ως Τεκμήριο 9, αφορούσε τη Μινέρβα και όχι την ενάγουσα.

---

⁶ Ο τονισμός είναι δικός μας.

A. Βέβαια, αφού ήταν πριν να έρθει στην εταιρεία μας που ίσχυε και ίσχυε για τη συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρεία που συνεργαζόταν στον ουσιώδη χρόνο που εκδόθηκε η άδεια.

.....

E: Κυρία μάρτυς, δεν είναι αλήθεια ότι, αφού το θέμα της άδειας του εναγόμενου 1 σε σχέση με την ασφαλιστική Μινέρβα ήταν σε γνώση της ενάγουσας...

A: Βέβαια.

E: ...διαβεβαιώθηκε πλήρως ο εναγόμενος ότι κανένα πρόβλημα δεν θα δημιουργείτο στη συνεργασία;

A: Εξ υπαιτιότητας της δικής μας εταιρείας και βεβαίως, αλλά το θέμα αφορούσε δικές του εκκρεμότητες για την εγγραφή του στον έφορο ασφαλίσεων. Δεν θα πηγαίναμε εμείς να εξοφλήσουμε το ποσό που χρωστούσε στη Μινέρβα και να του εξασφαλίσουμε την άδεια. Ήταν δικές του εκκρεμότητες αυτές. Από πλευράς μας ότι μπορούσαμε, και την ασφάλεια επαγγελματικής ευθύνης εκδόθηκε και ότι μπορούσαμε άλλο...»

E: Κυρία μάρτυς, σας υποβάλλω ότι ο εναγόμενος είχε διαβεβαιωθεί από την ενάγουσα ότι κανένα πρόβλημα δεν δημιουργείτο στη συνεργασία, η οποία μπορούσε να αρχίσει και να υλοποιηθεί κανονικά.

A: Και σας επαναλαμβάνω ότι, **για να λειτουργήσει μια συνεργασία, θα πρέπει να έχει την άδεια εξασκήσεως του επαγγέλματος**, η οποία δεν είναι υποχρέωση της εταιρείας για να την εκδώσει⁷.

(Βλ. σελίδες 20-21 από τα Πρακτικά ημερ. 3/3/2016).

---

⁷ Ο τονισμός είναι δικός μας.

Με δεδομένο ότι αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη εκκίνησαν την εκτέλεση των δύο επίδικων Συμφωνιών, Σ.Α.Σ. και Σ.Ο.Ε, οι οποίες ήταν άμεσα συνδεδεμένες, εν γνώσει τους ότι εκκρεμούσε η απάντηση και/ή έγκριση του Εφόρου Ασφαλίσεων για εγγραφή του Εφεσείου 1 στο σχετικό Μητρώο, υπήρχε παρανομία ως προς την εκτέλεση τους ένεκα της καταστρατήγησης του **Νόμου, Ν. 35 (Π)/2002**.

Όπως τονίσθηκε στην υπόθεση **Αρκαδίου v. Porto Lara Estates Ltd (2010) 1 Α.Α.Δ. 2035**:

«Αποτελεί αρχή δικαίου ότι παρανομία σε σύμβαση καθιστά τα συμφωνηθέντα ανεφάρμοστα διότι κανένα Δικαστήριο δεν είναι δυνατό να εφαρμόσει σύμβαση η οποία ρητά ή εξυπακουόμενα είναι εκ του νόμου απαγορευμένη. Αυτό είναι και το νόημα της κωδικοποιημένης αρχής στο άρθρο 23 του περί Συμβάσεων Νόμου Κεφ. 149, το οποίο προνοεί ότι όπου η αντιπαροχή ή ο σκοπός της συμφωνίας είναι απαγορευμένος από νόμο, η συμφωνία είναι παράνομη και άκυρη. (δέστε **Perihan Mustafa Korkut v. Γεωργίου (2008) 1 Α.Α.Δ. 905**). Η παρανομία δεν εξαρτάται από την πρόθεση των μερών να παραβούν ή όχι το νόμο, η δε παρανομία αναδύεται κατ' αντικειμενικό τρόπο και ανεξάρτητα από την έκταση συμμετοχής εκάστου των συμβαλλομένων κατά την επίτευξη της. (**Alam v. Τουμαζίδη (1998) 1 Α.Α.Δ. 968, Glamor Development v. Christodoulou (1984) 1 C.L.R. 444 και St. John Shipping Corporation v. Joseph Rand Ltd [1956] 3 All E.R. 683**).

Η συνισταμένη της νομολογίας θεωρεί ότι η παρανομία σε συμβόλαιο μπορεί να σχετίζεται είτε με τη συνομολόγηση του, είτε με την εκτέλεση αυτού.»

Ούτε επίκληση των αρχών του αδικαιολόγητου πλουτισμού ή των προνοιών του **Άρθρου 65** του **περί Συμβάσεων Νόμου, Κεφ. 149**⁸ θα μπορούσε στην προκείμενη περίπτωση να γίνει. Ειδικότερα καθόσον αφορά το **Άρθρο 65** θα πρέπει να λεχθεί ότι τούτο έχει ως αντικείμενο άκυρες συμφωνίες ή συμβάσεις, νοουμένου ότι δεν είναι παράνομες. Σε περίπτωση παράνομης σύμβασης, δεν ισχύουν οι πρόνοιες του **Άρθρου 65**, αλλά οι γενικές αρχές δικαίου που έχουν διατυπωθεί σε σχέση με παράνομες συμβάσεις, με πιο σημαντική την παραδοσιακή αρχή ότι τα δικαστήρια αποφεύγουν κάθε εμπλοκή σε παράνομες συμβάσεις (βλ. το Σύγγραμμα «Αδικαιολόγητος Πλουτισμός και Γενικός Επίλογος Ενοχικού Δικαίου, Τόμος Τέταρτος, του Π.Γ. Πολυβίου, σελ. 1846). Η Εφεσίβλητη τόσο στις αξιώσεις της όσο και στις παραγράφους 12 και 13 στο Ειδικώς Οπισθογραφημένο Κλητήριο Ένταλμα που είχε καταχωρίσει, επικαλέστηκε διαζευκτικά τον αδικαιολόγητο πλουτισμό και το **Άρθρο 70** του **περί Συμβάσεων Νόμου, Κεφ. 149**. Πέραν του ότι η Εφεσίβλητη για να αξιώσει το κατ' ισχυρισμό οφειλόμενο από τους Εφεσείοντες ποσό, βάσισε και προώθησε την Αγωγή της στους όρους των επίδικων Συμφωνιών, υπό συνθήκες παρανομίας που αφορούσε και τις δύο πλευρές δεν θα

---

⁸ 65. Αν η συμφωνία αποδειχτεί εξ υπαρχής άκυρη, ή η σύμβαση καταστεί άκυρη, το πρόσωπο που προσπορίστηκε οποιοδήποτε όφελος δυνάμει της εν λόγω συμφωνίας ή σύμβασης υποχρεούται να αποκαταστήσει το όφελος αυτό ή να καταβάλει αποζημίωση στο πρόσωπο από το οποίο προσπορίστηκε αυτό.

μπορούσε, στην υπό συζήτηση περίπτωση, να γίνει επίκληση των αρχών του αδικαιολόγητου πλουτισμού και/ή του **Άρθρου 70** του **Κεφ. 149**.

Το λατινικό αξίωμα *ex turpi causa non oritur actio* (from a disreputable cause an action does not arise ή, ελληνικά, από παράνομη ή ανήθικη συμπεριφορά δεν απορρέει αγωγή), εξετάστηκε σε βάθος στην **Χριστοδούλου v. Vraets (2009) 1 A.A.Δ. 802**, η οποία αφορούσε αξίωση του εφεσίβλητου-ενάγοντα για τρία περίπου εκατομμύρια δολάρια Αμερικής για παράβαση συμφωνίας και, διαζευκτικά, ως αποζημιώσεις για συνωμοσία προς καταδολίευση του από τον εφεσείοντα-εναγόμενο 1 μετά του εναγομένου 2. Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την πρώτη βάση αγωγής που αφορούσε παράβαση συμφωνίας, κρίνοντας ότι η εμπορική πράξη στην οποία συμμετείχε ο εφεσίβλητος ήταν παράνομη. Τον δικαίωσε όμως στη διαζευκτική βάση του αστικού αδικήματος της συνωμοσίας για καταδολίευση βάσει του **Άρθρου 36** του **περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου, Κεφ. 148**. Το Εφετείο, όμως, δικαίωσε τον εφεσείοντα κρίνοντας ότι επρόκειτο για περίπτωση εφαρμογής του αξιώματος *ex turpi causa non oritur actio* εφόσον όταν μια δραστηριότητα κρίνεται παράνομη, δεν μπορεί να θεμελιωθεί θεραπεία διαχωρίζοντας πλασματικά βάσεις αγωγής που προέρχονται από τα ίδια γεγονότα που μαιίνονται από παρανομία.

Όπως αναφέρεται στην ανωτέρω απόφαση:

«Πρόκειται για περίπτωση εφαρμογής του Λατινικού αξιώματος *ex turpi causa non oritur actio*, δηλαδή, όπως το έθεσε από πολύ παλιά, ο Lord Mansfield CJ στην **Holman v. Johnson [1775] 1 Cowp 341**:

«no court will lend its aid to a man who founds his cause of action upon an immoral or illegal act.»

Ο γενικός κανόνας είναι ότι τα Δικαστήρια δεν επιτρέπουν την επανάκτηση μεταβιβασθέντων οφελημάτων που προέρχονται από παράνομα συμβόλαια. Αυτή η αρχή υπερίσχυσε στην προσπάθεια να εξισορροπηθούν δύο αντικρουόμενες τάσεις, δηλαδή, να εμποδίζεται από τη μια ο αδικαιολόγητος πλουτισμός και από την άλλη να απαγορεύεται η συνομολόγηση παρανόμων συμβάσεων.»

(Βλ., επίσης, **Φ. Πολυδώρου v. Α.Μ. κ.ά., Πολιτική Έφεση Αρ. 97/2014, ημερ. 28/9/2021** και **Χλόη Κωνσταντίνου v. Αθηνάς Άπλα (2015) 1 Α.Α.Δ. 802**).

Οι Εφεσείοντες παρέπεμψαν στην υπόθεση του Εφετείου **Κωνσταντίνου v. Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ, Πολιτική Έφεση Αρ. 439/2019, ημερ. 4/7/2025**, εισηγούμενοι ότι τα γεγονότα της είναι πανομοιότυπα με μικρές διαφορές με την παρούσα. Παραπομπή έγινε επίσης και στην υπόθεση **Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ v. UIB Insurance Reinsurance & Consultant Brokers Ltd, Πολιτική Έφεση Αρ. 23/2012, ημερ. 16/10/2017**.

Στην υπόθεση **Κωνσταντίνου** (ανωτέρω) οι Εφεσίβλητοι είχαν διορίσει στις 18/9/2006 τον Εφεσείοντα ως ασφαλιστικό αντιπρόσωπο και ως διευθυντή ασφαλιστικών συμβούλων. Οι Εφεσίβλητοι διατηρούσαν λογαριασμό με τον Εφεσείοντα στον οποίο γίνονταν οι απαραίτητες χρεοπιστώσεις. Στις 8/7/2010 οι Εφεσίβλητοι τερμάτισαν τη συνεργασία τους με τον Εφεσείοντα και κατά τον Ιούλιο ο λογαριασμός παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο. Οι Εφεσίβλητοι κίνησαν αγωγή εναντίον του Εφεσείοντα διεκδικώντας το οφειλόμενο υπόλοιπο. Ο Εφεσείων στην Υπεράσπιση του ισχυρίστηκε ότι κατά το χρόνο υπογραφής των επίδικων συμφωνιών δεν είχε το δικαίωμα να ασκεί εργασίες διαμεσολάβησης και/ή αντιπροσώπευσης και ότι ούτε ήταν εγγεγραμμένος στο μητρώο του Εφόρου Ασφαλίσεων για να ασκεί τέτοιες εργασίες, γεγονός που καθιστούσε τις συμβάσεις παράνομες αφού παραβίαζαν τη νομοθεσία. Ήταν, επίσης, η θέση του ότι οι Εφεσίβλητοι κωλύονταν να έχουν οποιοσδήποτε αξιώσεις εναντίον του αφού γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι δεν ήταν εγγεγραμμένος. Το Εφετείο έκρινε ως βάσιμο τον **1° Λόγο Έφεσης**, σύμφωνα με τον οποίο προσβάλλετο ως εσφαλμένη η κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι οι Εφεσίβλητοι δεν δικαιούνταν σε επιστροφή του ποσού που είχαν καταβάλει στον Εφεσείοντα, λόγω λανθασμένης αντιμετώπισης των παράνομων συμβάσεων που αποτελούσαν τη βάση της αξιούμενης θεραπείας. Κρίθηκε, συναφώς, ότι η εγγραφή του Εφεσείοντα

στο Μητρώο των Ασφαλιστικών Συμβούλων/Διαμεσολαβητών με βάση τα προβλεπόμενα από το **Άρθρο 170** του **Νόμου** ήταν απαραίτητη και ουσιώδης για την τέλεση των καθηκόντων του για συμμετοχή σε εργασίες διαμεσολάβησης σύναψης συμβάσεων ασφάλισης, οδηγώντας έτσι στο συμπέρασμα ότι η συμφωνία μολύνετο από το στοιχείο της παρανομίας. Συγκεκριμένα, όπως τονίστηκε από το Εφετείο, *«ουσιαστικής σημασίας, για σκοπούς της παρούσας έφεσης, καταγράφεται ότι εύρημα γεγονότος αποτέλεσε το ότι, κατά το χρόνο υπογραφής των πέντε ως άνω, συμφωνιών, ο εφεσείων δεν ήταν εγγεγραμμένος στο μητρώο προσώπων που ασκούν εργασίες διαμεσολάβησης, εφόσον η άδεια άσκησης τέτοιων εργασιών του είχε στερηθεί, από τον Έφορο Ασφαλίσεων, από το έτος 2004»*.

Το Εφετείο απέρριψε, επίσης, τη δυνατότητα επίκλησης των αρχών του αδικαιολόγητου πλουτισμού, σημειώνοντας ότι *«υπό συνθήκες παρανομίας που αφορούσε και τις δύο πλευρές, δεν θα μπορούσε να ευσταθεί επίκληση, από τους εφεσίβλητους, των αρχών του αδικαιολόγητου πλουτισμού»*.

Στην υπόθεση **UIB Insurance Reinsurance & Consultant Brokers Ltd** (ανωτέρω), κατά τη σύναψη συμφωνίας στις 6/2/2006 δυνάμει της οποίας η Εφεσίβλητη 1 εταιρεία είχε διοριστεί από τους Εφεσείοντες, εταιρεία με άδεια ασκήσεως ασφαλιστικών εργασιών, ως ασφαλιστικός πράκτορας για

να ενεργεί ως διαμεσολαβητής για την παροχή από τους Εφεσείοντες υπηρεσιών ασφαλιστικής κάλυψης προς τρίτους, η Εφεσίβλητη 1 δεν ήταν εγγεγραμμένη στο Μητρώο που προβλέπεται από το **Άρθρο 170** του **Νόμου**. Η Εφεσίβλητη 1 είχε υποβάλει στις 21/2/2006 αίτηση για εγγραφή ως ασφαλιστικός αντιπρόσωπος των Εφεσειόντων. Ο Έφορος Ασφαλιστικών Εταιρειών έκρινε ότι η αίτηση της Εφεσίβλητης 1 δεν θα τύγχανε προώθησης λόγω διαφοράς που η Εφεσίβλητη 1 είχε με άλλη ασφαλιστική εταιρεία. Στις 6/2/2006 που υπεγράφη η συμφωνία η Εφεσίβλητη 1 δεν ήταν εγγεγραμμένη στο σχετικό Μητρώο, γεγονός που οι Εφεσείοντες γνώριζαν. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας η Εφεσίβλητη 1 άρχισε την παραγωγή ασφαλιστικών συμβολαίων και μετέφερε το πελατολόγιο της στους Εφεσείοντες. Παρά δε το γεγονός ότι οι Εφεσείοντες είχαν τερματίσει στις 26/11/2006 τη μεταξύ των διαδίκων συμφωνία λόγω μη εξασφάλισης άδειας ασφαλιστικού αντιπροσώπου από την Εφεσίβλητη 1, συνέχισαν να αποδέχονται και να εκδίδουν συμβόλαια τα οποία προέρχονταν από τη διαμεσολάβηση της Εφεσίβλητης 1, χρεώνοντας και πιστώνοντας σε σχέση με αυτά το λογαριασμό της Εφεσίβλητης 1. Κατ' έφεση επικυρώθηκε η πρωτόδικη απόφαση δια της οποίας είχε απορριφθεί η αξίωση των Εφεσειόντων για οφειλόμενο από την Εφεσίβλητη 1 ποσό ασφαλίσεων, στη βάση του ότι η μεταξύ των διαδίκων συμφωνία δεν μπορούσε να παράξει οποιαδήποτε έννομα αποτελέσματα λόγω του ότι η

Εφεσίβλητη 1 ουδέποτε είχε εγγραφεί στο Μητρώο του **Άρθρου 170** του **Ν. 35(Ι)/2002**. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι ο τρόπος με τον οποίο είχε εφαρμοστεί η συμφωνία ήταν παράνομος εν γνώσει όλων, εφόσον η Εφεσίβλητη 1 ουδέποτε είχε αποκτήσει την απαιτούμενη εκ του Νόμου εγγραφή και άρα ουδέποτε είχε αποκτήσει δικαίωμα ασκήσεως εργασιών διαμεσολάβησης για λογαριασμό των Εφεσειόντων. Το Εφετείο έκρινε ως ορθό το συμπέρασμα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η συμφωνία δεν ήταν παράνομη όταν είχε συνομολογηθεί αλλά ότι είχε καταστεί παράνομη κατά την εκτέλεση της, εν γνώσει και των δύο συμβαλλομένων.

Κατ' ακολουθία όλων των πιο πάνω, οι **Λόγοι Έφεσης 6, 7 και 8** κρίνονται βάσιμοι και, συνεπώς, **επιτυγχάνουν**.

Εισερχόμενοι στον **11° Λόγο Έφεσης**, δεδομένων όλων όσων έχουν πιο πάνω εκτεθεί, δεν χρειάζεται να λεχθούν πολλά.

Η παρανομία ως προς την εκτέλεση των επίδικων Συμφωνιών και ειδικότερα της Σ.Ο.Ε., αναπόφευκτα επηρέασε και την ευθύνη των εγγυητών, Εναγομένων 2, 3 και 4, σε σχέση με το Εγγυητήριο Έγγραφο που αυτοί είχαν υπογράψει αναφορικά με τη Σ.Ο.Ε.

Συνεπώς και ο **11^{ος} Λόγος Έφεσης** είναι βάσιμος και **επιτυχάνει**.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, **η Έφεση γίνεται δεκτή και η πρωτόδικη Απόφαση παραμερίζεται στην ολότητα της, περιλαμβανομένης της διαταγής ως προς τα έξοδα και αντικαθίσταται με απόφαση απορρίπτουσα την αγωγή.**

Ενόψει της παρανομίας της όλης συναλλαγής, κρίνεται δίκαιο όπως η κάθε πλευρά επιβαρυνθεί τα δικά της έξοδα στην ενώπιον μας διαδικασία. Εκδίδεται ανάλογη προς τούτο διαταγή.

Κ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Π.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, Δ.

Α. ΔΑΥΙΔ, Δ.